

For første gang holdes et af vores europæiske møder i Berlin. Berlin er en by præget af stor mangfoldighed. Det er en by, som ser fremad, men som også prøver at leve med mindet om en smertefuld fortid. Det er en by, hvis befolkning har vist, at den ikke mister modet i vanskelige tider.

De kristne i Berlin er i mindretal, men de prøver at leve evangeliet. Da de hører til forskellige kirkesamfund, er fælles vidnesbyrd og økumenisk engagement ikke et valg de kan tage, men en nødvendighed for at overleve. Mange menigheder er steder, hvor menneskelig solidaritet og åbenhed udøves, særligt over for dem som har mest brug for det.

Den første gang en bror fra Taizé besøgte Berlin var i 1955. Da muren blev bygget i 1961 og byen delt i to, begyndte brødrene at besøge Østberlin oftere, og i 1980'erne blev der i denne del af byen dannet mange bedegrupper. Bror Roger tog til Berlin i 1986 som en etape på „Pilgrimsfærden for tillid“. En tilladelse fra de kommunistiske myndigheder var nødvendig for at holde en gudstjeneste, som fandt sted samtidigt i to store kirker – en protestantisk og en katolsk – og som samlede 6000 unge fra Østtyskland. Tilladelsen blev givet på betingelse af, at ingen fra Vest måtte deltage. Nu er denne periode slut, og over hele verden er Berlin blevet et symbol for alle dem, som forsøger at springe over mure, som skiller, for at sprede tillid.

Brev fra Taizé

DA

BREV 2012

Mod en ny solidaritet

For at en ny solidaritet mellem mennesker kan vokse frem på alle planer, i familier, i fællesskaber, i byer og landsbyer, mellem lande og kontinenter, er det nødvendigt at træffe modige beslutninger.¹

På trods af bevidstheden om de farer og lidelser, som tynger menneskeheden og vores planet, vil vi ikke lade os overvinde af frygt og opgivelse.²

Alligevel trues det gode menneskelige håb uophørligt af desillusion. De stadig større økonomiske vanskeligheder, et samfund hvis kompleksitet indimellem er overvældende

og magtesløsheden over for naturkatastrofer truer med at undertrykke håbets nye skud.³

For at skabe nye former for solidaritet, er tiden nu ikke inde til at frigøre tillidens kilder?

Intet menneske, intet samfund kan leve uden tillid.

Sårene fra en svigtet tillid efterlader sig dybe spor.

Tillid er ikke blind naivitet, den er ikke tomme ord. Den har sit udspring i et valg, den er frugten af en indre kamp. Hver dag kaldes vi til på ny at gå vejen fra bekymring mod tillid.

TILLID MELLE M ENNESKER

At åbne veje for tillid er et svar på et akut behov: på trods af, at kommunikation bliver lettere og lettere, er vores menneskelige samfund fortsat adskilte og opsplittede.

Mure findes ikke kun mellem folkeslag og kontinenter, men også helt tæt på os og selv i menneskets hjerte. Tænk blot på fordomme mellem forskellige nationaliteter. Tænk på indvandrere som er så tæt på og samtidig ofte så langt fra os. Mellem religioner er der en vedblivende og gensidig uvidenhed, og selv kristne er opdelt i mange kirkesamfund.

Fred i verden begynder i vores hjerter.

³ Omvæltningerne i verdensøkonomien stiller spørgsmål til os. Den geopolitiske magtbalance ændrer sig. Ulighederne vokser. Gårsdagens tryghed holder ikke længere i dag. Kunne alt dette være en grund for os til at tænke dybere over de valg, vi har at træffe i vores liv?

¹ Selvom menneskelig solidaritet altid har været nødvendig, har den hele tiden brug for at finde nye udtryksformer. I dag er det, måske mere end nogensinde, afgørende, at de yngre generationer indstiller sig på en mere ligelig deling af jordens ressourcer og en mere retfærdig fordeling af dens rigdom, både mellem kontinenterne og i hvert enkelt land.

² Det er muligt at finde et afsæt mod en ny solidaritet. Det får kraft fra overbevisningen om, at verdenshistorien ikke er skrevet på forhånd. Vi kan særligt tænke på følgende eksempler: efter anden verdenskrig begyndte en håndfuld politiske ledere, som håbede på trods af al håbløshed, og som troede på forsoning, at opbygge et solidarisk Europa; i 1986 kunne en fredelig revolution radikalt forandre situationen for Filippinerne; den store polske folkebevægelse Solidarnosc beredte uden vold vejen til frihed for flere europæiske lande; murens fald i Berlin i 1989 var få år tidligere utænkelig; i samme tidsperiode valgte flere latinamerikanske lande vejen til demokrati og begyndte på en økonomisk udvikling, som indtil da havde været ukendt, og som forhåbentlig vil komme de fattigste til gode inden længe; enden på apartheidregimet i Sydafrika og Nelson Mandelas udstrakte hånd førte til en uventet forsoning; og for nylig er den politiske vold i Nordirland og i Baskerlandet standset.

Solidaritet begynder, når vi nærmer os hinanden, indimellem med tomme hænder, når vi lytter og forsøger at forstå dem, som tænker anderledes end os selv... og allerede derved kan en fastlåst situation forandres.

Lad os prøve at være opmærksomme på de svageste, på dem som ikke kan finde arbejde... Vores opmærksomhed over for de fattigste kan give sig konkret udtryk i et socialt engagement. Den er dybest set en åben holdning til alle: vores nærmeste er på en vis måde også fattige, som har brug for os.⁴

Stillet over for fattigdom og uretfærdighed lader nogle sig overvinde af oprør eller går så vidt som til at lade sig friste af en blind vold. Vold kan ikke være en måde at forandre samfundet på.⁵ Men lad os lytte til de unge som udtrykker, hvor oprørte de er, for at forstå de væsentlige grunde, der ligger bag.⁶

Motivationen til en ny solidaritet finder næring i rodfæstede overbevisninger: en af dem er nødvendigheden ved at dele.⁷ Det er en grundlæggende opfordring, som kan forene troende fra forskellige religioner og også troende med dem, som ikke tror.

TILLID TIL GUD

Solidaritet mellem mennesker kan finde et solidt fundament, når den finder sin kilde i Gud, men tilliden til Gud bliver ofte sat på prøve. Mange troende bærer på sådanne svære oplevelser fra deres arbejds- eller studieplads og indimellem også fra deres egen familie. Mange kan ikke tro på en Gud, der elsker dem personligt.

4 Fattigdom handler ikke kun om det materielle. Den kan bestå i ikke at have venner, ikke at finde mening med livet, ikke at have tilgang til den rigdom, der findes i poesi, musik, kunst – alt det som åbner os for skabelsens skønhed.

5 I 1989 i Østtyskland, aftenen før Berlinmurens fald, bad organisatorerne af en gadedemonstration alle deltagere om at bære et tændt lys: den ene hånd skulle holde lyset og den anden beskytte det mod vinden, så der ikke var nogen hånd fri til at udøve vold.

6 Nogle unge mennesker fra Spanien, som er engagerede i bevægelsen „Los indignados“, skrev til mig: „Vi ved ikke, hvad der vil ske, hvis situationen ikke bliver bedre. Der er megen arbejdsløshed, mange mister deres hjem og deres fundamentale rettigheder, der er stor vrede og forvirring på grund af et system, som legalt, økonomisk og socialt er uretfærdigt, og et demokrati der ikke fungerer, og som ikke kan garantere de rettigheder, der står i vores grundlov: et ordentligt sted at bo, en fysisk og psykisk integritet... Du har spurgt, hvad Taizé kan gøre for os. Vores svar er dette: I kan fortsætte med det, I allerede gør, vise os, hvordan vi kan bevare en indre fred. Vi har brug for jeres bøn og al den omsorg, I viser os. I kan også hjælpe os med at sprede information til andre unge, som deler vores bekymringer.“

7 For eksempel forståelsen af, at de vestlige lande ikke så meget er kaldede til at yde humanitær bistand til Afrika som til at sikre retfærdighed for denne verdensdel. Det samme gælder for lande som Haiti, hvis folk, som har en sådan værdighed og ægte tro, er et af de dårligst behandlede og mest ydmygede folk i historien.

De stiller sig også med stor ærlighed spørgsmålet: hvordan kan jeg vide, om jeg tror?

Idagfremstårtroensomen risiko – risikoen ved at visetillid. Troen er ikke først og fremmest et spørgsmål om at tilslutte sig en række sandheder, men den er et forhold til Gud.⁸ Den kalder os til at vende os mod Guds lys.

Troen leder os ikke til underkastelse eller til at undertrykke vores personlige udfoldelse⁹, men den gør os frie: frie for frygt, frie til at leve livet for de mennesker, som Gud betror til os.¹⁰

Jo mere tilliden til Gud vokser, jo mere åbner hjertet sig for alt det, som er menneskeligt, overalt i verden og i alle kulturer. Det åbner sig også for videnskaben og for tekniken, som gør det muligt at lette lidelser og at udvikle samfundet.

Ligesom solen er Guds lys for blændende til, at vi kan se på ham. Men i Jesus kommer Guds lys til syne. Hele Bibelen leder os mod denne tillid: Gud, som overstiger al forstand, går ind i vores menneskelige virkelighed og taler til os i et sprog, som vi kan forstå.

Hvad er den kristne tros særlige kendetegn? Mennesket Jesus og et levende forhold til ham. Dette vil vi aldrig blive færdige med at forstå.

FÆLLESSKABETS KRISTUS

Vi er alle på vej, mennesker som søger sandheden. At tro på Kristus betyder ikke at kende sandheden, men at lade sig gribe af ham, som er sandheden, og at gå imod dens fulde åbenbaring.

Det, som bliver ved med at være nyt og overraskende, er, at Jesus har gjort Guds lys tilgængeligt gennem et ganske enkelt liv. Det guddommelige liv gjorde ham endnu mere

8 Pave Benedikt XVI har mange gange understreget, at troens grundlag er et personligt forhold til Gud. Han skriver eksempelvis: „At være kristen er ikke resultatet af en etisk beslutning eller en storslået idé, men et møde med en begivenhed, en person, som giver vores liv en ny horisont og en afgørende retning.“ (Benedikt XVI, Gud Er Kærlighed (Deus Caritas Est), Introduktion, nr. 1)

9 Vores tro har hele tiden brug for at blive befriet for projektioner og frygt, og dette sker ofte gennem en indre kamp mellem tvivl og tillid. Vores intelligens, som tager del i denne kamp, stiller sig ikke tilfreds med blot at gentage det, som allerede er sagt. For mange unge i dag er det ikke nok at referere til Kirkens traditioner; de har brug for et personligt engagement og en overbevisning, som kan være drivkraft for troens tillid.

10 I en kommentar til apostlen Paulus' ord, „Skønt fri og uafhængig af alle har jeg gjort mig selv til alles tjener“ (1 Ko 9, 19), skriver Martin Luther: „En kristen er et frit menneske, som er herre over alle ting og ikke underkastet nogen. En kristen er en lydig tjener, som underkaster sig alle.“ (Luther, Om et kristent menneskes frihed)

menneskelig.¹¹ Ved at udtrykke sig fuldt ud gennem et enkelt menneskeliv fornyer Gud sin tillid til menneskeheden. Han gør det muligt for os at tro på mennesket. Og fra det øjeblik kan vi ikke længere miste håbet til hverken verden eller os selv.

Ved at acceptere en voldelig død uden at svare igen med vold bragte Jesus Guds kærlighed dertil, hvor der før kun var had.¹² På korset afviste han både fatalisme og passivitet. Han elskede til det sidste, og på trods af lidelsens absurde og uforståelige karakter blev han ved med at have tillid til, at Gud er større end det onde, og at døden ikke har det sidste ord. Hans lidelse på korset blev på paradoksalt vis tegnet på hans grænseløse kærlighed.¹³

Og Gud opvakte ham fra de døde. Kristus hører ikke kun fortiden til, han er med os hver eneste dag. Han giver os Helligånden, som gør det muligt for os at leve af Guds eget liv.

Det centrale i vores tro er den Opstandne, som er til stede midt iblandt os, og som elsker hver enkelt af os personlig. Når vi vender blikket mod ham, vækkes en forundring i os og en dybere forståelse af vores eksistens.

Når vi i bønner ser mod hans lys, bliver lyset lidt efter lidt en del af vores indre. Kristi mysterium bliver vores eget livs mysterium. Vores indre modsigelser og vores frygt forsvinder måske ikke. Men gennem Helligånden rører Kris-

tus ved det i os, som foruroliger os, og han oplyser vores mørke.¹⁴

På en og samme tid leder bønner os til Gud og til verden.

Ligesom Maria Magdalene, som påskemorgen ser Kristus, er vi kaldede til at dele denne gode nyhed med andre.¹⁵

Kirkens kald er at forene kvinder, mænd og børn af alle sprog og folkeslag verden over i Kristi fred. Kirken er tegnet på, at Evangeliet taler sandt, den er Kristi legeme, som får liv gennem Helligånden. Den gør „fællesskabets Kristus“ nærværende.¹⁶

„Når Kirken uophørligt lytter,¹⁷ helbreder, forsoner, bliver den det, som den er i den klareste del af sig selv, et fællesskab af kærlighed, af medfølelse og trøst, et klart genskær af den opstandne Kristus. Uden at holde afstand eller at være i forsvarsposition, og befriet for strenghed, kan den udstråle troens ydmyge tillid helt ind i vores menneskehjerner.“¹⁸

AT STRÆBE EFTER AT VÆRE JORDENS SALT

Fællesskabets Kristus kom ikke for at samle de kristne i et samfund, hvor de kunne være isolerede og afsondrede, men han sender dem ud for at tjene menneskeheden som

¹¹ Jesus var ikke nogen stor asket. Han gjorde undere, særligt helbredelser, men i det afgørende øjeblik på korset, hvor han kunne have bevist, at han var den, Gud havde sendt, var Gud stille. Det var en stilhed, som han accepterede at dele med alle dem, som lider. For disciplene var det svært at forstå, at Jesus var en fattig Messias. De håbede måske, at han ville ændre den tids sociale og politiske forhold. De indså ikke, at han først af alt var kommet for at oprykke det onde med dets rødder.

¹² „Kristus svarede ikke med skældsord, da han blev skældt ud, under sine lidelser truede han ikke, men overgav sin sag til ham, der dømmes retfærdigt.“ (1 Pet 2, 23)

¹³ Når vi konfronteres med uskyldige menneskers ubegribelige lidelser, bringer det os ofte ud af fatning. Og spørgsmålet, råbet, som går gennem hele menneskeheds historie, rører vores hjerte: Hvor er Gud? Vi har intet færdigt svar, men vi kan overgive os selv til Kristus, som har overvundet døden og er med os i lidelsen.

¹⁴ At bede er at vende sig mod Guds lys, men det er også at lytte. Skrifterne hjælper os til at forstå, at Gud taler til os, og at han indimellem stiller os spørgsmål. Og af og til er Kristus en fattig for os, en som længes efter at blive elsket, og som siger til os: „Se, jeg står ved døren og banker på.“ (Joh Åb 3, 20)

¹⁵ Se Joh 20, 11-18

¹⁶ „Fællesskabets Kristus“ er et af bror Rogers udtryk. En teolog fra Berlin, Dietrich Bonhoeffer, brugte allerede som 21-årig formuleringen „Kristus som eksisterer igennem fællesskab.“ Han skrev, at „gennem Kristus er menneskeheden én gang for alle genindsat i fællesskabet med Gud.“ (Bonhoeffer, *Sanctorum communio*)

¹⁷ Overalt i Kirken kunne mænd og kvinder engagere sig til at lytte til dem, som har brug for det. Almindelige kristne mennesker kan udøve denne form for lytten som et supplement til dem, der er ordineret dertil.

¹⁸ Bror Roger, I alle ting fred i hjertet.

Kommende etaper på pilgrimsfærden for tillid på jorden

Med en gruppe unge fra forskellige lande, tager bror Alois til Genève fredag den 2. marts 2012 for at besøge Kirkernes Verdensråd.

Det tredje internationale ungdomsmøde i Afrika finder sted i Rwanda, i Kigali, fra den 14. til 18. november 2012.

Det 35. europæiske ungdomsmøde bliver holdt fra den 28. december 2012 til den 2. januar 2013 i Rom i Italien.

Med nogle af brødrene og unge fra forskellige kontinenter tager bror Alois til Istanbul fra den 3. til 6. januar 2013 for at fejre helligtrekongersfesten med Konstantinopels økumeniske patriark, Bartholomæus I, og byens kristne.

en surdej for tillid og fred.¹⁹ Et synligt fællesskab mellem kristne er ikke et mål i sig selv, men kan være et tegn for menneskeheden: „I er jordens salt.“²⁰

Gennem sit kors og sin opstandelse har Kristus muliggjort en ny solidaritet mellem alle mennesker. I ham er opsplitningen af menneskeheden i modsatrettede grupper allerede overvundet, i ham udgør alle én eneste familie.²¹ Forsoning med Gud indebærer forsoning mellem mennesker.²²

¹⁹ Selvom denne tjeneste indebærer at gå mod strømmen af alt det, som gør vores samfund mere og mere umenneskeligt, så må den altid udøves i en respektfuld og konstruktiv dialog med alle verdens og forskellige epokers kulturer. „Gær viser først sin egenskab, når den kommer i kontakt med dejen, og ikke bare kommer i kontakt med den, men blandes med dejen indtil den bliver ét med den.“ (Skt. Johannes Chrysostomos, Prædiken 46 over Matthæus)

²⁰ Matt 5, 13

²¹ Kristus siger: „Når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig.“ Og apostlen Paulus: „Her kommer det ikke an på at være jøde eller græker, på at være træl eller fri, på at være mand eller kvinde.“ (Gal 3, 28)

²² Se Efeserbrevet 2, 14-18. Kristus har nedbrudt den mur, som adskilte Guds folk fra de andre folk: Alle har adgang til Gud. Solidaritet kan ikke begrænse sig til familien eller til et bestemt folk – den overskrider alle særinteresser.

Men hvis saltet mister sin kraft... Vi må tilstå, at vi som kristne ofte tilslører Kristi budskab. Særligt må vi spørge: hvordan kan vi udstråle fred, når vi selv er splittede? Vi er nået til et punkt i historien, hvor det gælder om at genoplive budskabet om kærlighed og fred. Vil vi gøre alt, hvad vi kan, for at befri dette budskab for misforståelser, så det kan udstråle den enkelhed, det havde fra begyndelsen?

Kan vi, uden at påtvinge dem noget, gå fremad sammen med dem, som ikke deler vores tro, men som søger sandheden af hele deres hjerte?²³

Vi møder og vil fortsat møde prøvelser i vores søgen efter at skabe en ny solidaritet og at åbne veje for tillid. Indimellem kan prøvelserne synes at overvælde os. Hvad kan vi så gøre? Er svaret på vores personlige modgang, såvel som på den modgang andre gennemgår, ikke altid at forsøge at elske mere?

f. Alois

²³ Ved at tale sammen om spørgsmål som for eksempel: Hvad er meningen med mit liv? Hvad giver livet retning? Hvilke mål giver min eksistens sammenhæng?

I 2015: Samling for at finde veje til ny solidaritet

I løbet af de kommende tre og et halvt år vil vores "Pilgrimsfærd for tillid på jorden" søge efter måder, hvorpå vi kan konkretisere de opfordringer til ny solidaritet, som dette brev udtrykker.

En ny solidaritet, som kan forene alle dem, som søger efter fred og sandhed, troende såvel som dem, der ikke tror.

Tre og et halvt år som kan gøre det muligt for unge i alle verdensdele at mobilisere deres energi og at formulere deres forventninger, intuitioner og erfaringer.

2012: At åbne veje for tillid blandt mennesker

2013: At frigøre kilderne til tilliden til Gud

2014: At søge mod en synlig enhed mellem alle, som elsker Kristus.

2015: At stræbe efter at blive "jordens salt".

Og for at forene denne stræben og opmuntre hinanden,

vil der i august 2015 blive holdt

**en samling i Taizé
for en ny solidaritet**

**75-året for Taizés grundlæggelse
100-året for bror Rogers fødsel**

Denne samling vil blive forberedt gennem en række møder på hvert kontinent, for at så mange unge som muligt vil kunne blive lyttet til.